

Eskolaren ardua haurren autokontzeptuarekiko

Inaxio Albistur

Giza nortasunari buruzko interpretazio berri eta adierazgarriena autokontzeptuaren teorian oinarritzen da. Gaur egungo psikologo askok dionenez, nortasunaren faktore integratzaile bezala egin-kizun garrantzitsua du, jarrera motibatu eta gizabanakoaren osasun mentala bermatzen duelako.

Allport-en ustez, ikertzen dugunean, gure bizitzaren gune-gunean, alderdi intimo eta beroenean sakontzen ari gara. Autokontzeptua atsegin pertsonala eta gizabanakoaren funtzionamendu eraginkorarekin lotua dago, bizitzako arazoak eroso konpontzeko behar dituen ziurtasun-sentimenduak eskura ekartzen bait dizkio.

Gaur egungo psikiatrak ziur daude, autoestima egokiak gizabanakoaren jarrera egokitua ziurtatzen duela eta honen gabeziak, aldiz, benetako desegokitasun psikikoak sorterazten dituela.

Laguntza psikologikoa eskatzen duten pertsonak, maiz onartzen dute autokontzeptua hondatuta dutela. Antsietate handia izatea, *Ni*-aren ideia ezezkor batekin erlazionaturik dago.

Geure buruaz dugun ideiak, gure errendimendu pertsonala baldintzatzten du. Geure buruaz dugun irudiak, egiten duguna eta izango garena mugatzen du.

Gizonak betidanik egin ditu autokontzeptuarekin zuzenean erlazionatzen diren galderak: Nor naiz ni? Nora noa? Zein bide hartu behar dut? Gizonak erantzun egokia eman behar die galdera hauei, heldutasun handiagoa lortu nahi badu.

Honela, ikertzaileen asmoak gizonak izan duen betiko nahia-
ren benetako irudia dira, bere *Ni*-a eta ingurunea argitu eta zen-
tzu ematearren.

Autokontzeptua osatzen duten elementuak hauek dira:

— Osagai pertzeptiboa: ustez garenari buruzko irudi bat daukagu.

— Osagai interpretatzailea: besteek gutaz pentsatzen dutena antzematen dugu.

— Estima-jarrera bat: gure irudia ez da neutroa, gure burua-
renganako balore-eritzi bat suposatzen bait du.

— Ingurune soziala: *Ni*-ak eta besteak sakabanaezina den uni-
tate bat osatzen dute. Autoirudia zehazki soziala den osagai bat da.

— Autokontzeptua dinamikoa da: norberaren jokaeran izuga-
rizarik eragina du.

— Ebolutiboa da: bizitzan zehar desarroituz doa.

— Osagai ideal bat: izatea gustatuko litzaigukeena.

Autokontzeptuan eragina duten elementu desberdinen artean, eskola izango da une honetako ardura. Eskola da haurraren gara-
peneko gertakaririk garrantzitsuenetako bat, eta, familiarekin ba-
tera, autokontzeptuaren formaziorako elementurik eraginkorra.

Eskolak, irakaslearekin harremanetan jarriko du haurra, hura
bait da bere bizitzan erabateko garrantzia duen beste helduetako
bat. Adierazgarri den heldu honen esku egongo dira lanen antola-
keta, hauek egiteko era, haurraren jokaerak mereziko dituen la-
guntza baikor eta ezezkorrak. Eskolarizazioak haurraren ahalmen
intelektualak garatzen laguntzen du. Eskolako diziplinak, ordena
zehatz bat mantentzea, jarrera batzuk izatea eta lan egiteko eta
pentsatzeko usadioa sorterazten ditu, elementu guzti hauek taxu-

tzen bait dute ikasleak bere buruaz pixkanaka-pixkanaka moldatzen duen erizpidea.

Eskolak haurrari balore berriak eskaini eta indarrean ezartzen dizkio, arau eta balore hauenganako jarrera egokia epaitzen eta zigortzen duelarik. Eskolara doan haurra familiarengandik aldentzen da. Irakasleak gurasoen hezitzaile-papera betetzen hasten direnean, gurasoek, bere lehentasuna galtzen dute haurrengan. Eskolaren betebeharrak haurraren jokaerari bapatekotasuna galerazten dio eta heldutasuneko alderdi garrantzitsuak sorterazten, independentzia eta ardura, alegia.

Eskolan, autokontzeptua sortzeko hain garrantzitsua den kidekoen taldean integratzen da haurra. Kidekoen artean, etxean bete ezin dituen beharrak betetzen ditu. Haurrak talde barruan onartua izatearen behar premiazkoa sentitzen du. Autoestima, neurri handi batean, integrazio egoki baten arabera dago. Eskolak haurrari bere *Ni*-a desarroilatzeko guztiz beharrezkoak zaizkion ikasketak eskaintzen dizkio: autonomia, konfidantza, iniziatiba, identitatea...

Eskola garaiko bibentzien sakontasun eta behin berrizko berri-tzeak erraz antzeman daitezke, heldu bitartean luzatu eta grabatuak geratzen direlako. Haurraren autokontzeptuak eragin erabatekoa du bere heziketan. Autokontzeptuak eta hezkuntzak elkarrekin jokatzen dute: alde batetik, badakigu autokontzeptuak pertsonaren jarreran eragina duela. Eta ikaslearen jarrera esplikatzeko gakoa eman diezaguke; beraz, pedagogi bide gerta dakiguke. Bestalde, ikaslearekin harreman hezitzaile egokia izateak, bere autokontzeptua indartzen laguntzen du.

Eskola-giroan, haurrak bere pertsonaren baliotasun baikorren edo ezezkorraren sentimendua jasotzen du. Ikasketetan arrakasta izateak, apendizaiia indartu ezezik, ziurtasun pertsonalaren sentimenduak bideratzen ditu eta bere buruarengan konfidantza izatera zuzentzen. Eskola-porrota trauma emozionala da, eta sorterazten duen gizartearen arbuioak *Ni*-aren sentimendu ezezkorrek pizten ditu. Egindako ikerketek frogatzen dute, aldagarri akademikoa autokontzeptua adierazteko nahitanahiezko elementua dela. Ikaslearen jarrerek sorterazten duten arrakasta edo porrot akademikoa, eskola osatzen dutenen onespén eta ukapenean nabaritzen da.

Haurraren ebaluazio hau, haurra honetaz konturatzen den neurrian, autoebaluazio bihurtzen da. Autokontzeptu akademiko-

ak ikaslearen jarrera orokorrean eragiten du; horregatik, irakasleen eginkizun garrantzitsuenetako batek irudi akademiko hau hobetzea izan beharko luke.

Irakasleak garrantzitsuak dira autokontzeptu akademiko honen eraikuntzan, ikasleari onespren eta ukapenez betetako irudi sozialak eskaintzen dizkiotelako eta hauek sakonki grabatuak geratzen bait dira bere nortasunean.

Eraginkortasun hau, irakasleak bere ikasleekin dituen harremanetan oinarritua dago batipat: zenbat eta estu eta lagungarriagoa izan, orduan eta handiagoa izango da bere eragina.

Errendimendu eskolar onak, ikaslearen egokitasun pertsonala eta autokontzeptu orokorra hobetzen laguntzen du. Ikasle batek errendimendu ona duenean, besteek berarekiko eritzi hobea dutela pentsatzen du, eta eritzi hauek arrazoizkoak direla.

Bibentzia honek prestutasun pertsonalaren sentimendua eskaintzen dio, autokontzeptu orokorreko beste arloak indartzen dituelarik. Arrazoi honegatik, autoestima zehazteko faktore garrantzitsuenak da guretzat eskola, eta baita haurraren autonespena eta autoezzeptapena ere.

Beren buruaz ideia baikor edo ezezkorra duten ikasleek jarrera oso desberdinak azaltzen dituzte. Autokontzeptu baikorrarekin erlazioan dauden jarrerak honako hauek dira: aktibitatea, jakin-nahia, pertsonarteko harreman errazak eta anitzak, umorea, iseken onarpena, galdetu eta hitzemandako ahalmena, harrotasun zentzuduna, ziria sartzeko jarrera-eza, zerbaitetan parte hartzeko berengan duten ziurtasuna, etab.

Autokontzeptu ezezkorra duten haurrengan nabaritzen den jarrera, zeharo desberdina da: pasibitatea, ikasketa gehiago egiteko gogo-falta, erabetasuna, seriotasuna eta sentsibilitatea, arazoetan sartzeari baztertzen dute, errealismo gutxiak planak egiterakoan, beren aukerak puzten dituztelako, besteekiko jarrera nardagarria, elkarren artean banatzea zail egiten zaie, etab.

Irakasleak eta hauen jarrerak garrantzi handia dute ikaslearengan eta honen errendimenduan. Beren eginkizuna eta ardura da ikasleen balore pertsonalei buruzko epaiketak egitea.

Irakasleek beren ahalmena neurtzen laguntzen diote, edo bere akatsak eta mugak argitzen dizkiote. Dena den, haurraren autokontzeptuaren garapenean oso faktore garrantzitsuak dira. Oso

harreman estua dago ikasleak bere buruaz duen eritziaren eta bere ustez irakasleak berari buruz duen eritziaren artean.

Irakaslearen ikasleekiko onarpen-sentimendua, ikasleek berenganako balorazio positibotzat jotzen dute. Egoera honek ikaslearen egokitasun pertsonala eta eskolarrak hobetzen ditu. Ikaslearen autokontzeptua, metodologia egoki baten bidez hobetu daiteke. Irakaslea bere ikasleaz arduratzen bada, beren errendimendua hobe dezake. Irakasleak ikaslearen autokontzeptua lant badezake, berentzat heldu adierazgarria delako da. Azkenik Combs-en eritzia azalduko dut: «Irakasleaz espero da, ikasleak lagundu, animatu, erraztu eta beraien lagun eta kide izatea espero du».

Hau da: bideratua dagoen heldutasun-prozesua zuzentzea, Autokontzeptu egokia lortzeko erarik hobereña da.

I. A.

EL INTERES DE LA ESCUELA PARA LA AUTOCONCEPCION DE LOS NIÑOS

L'INTÉRÊT DE L'ECOLE POUR L'AUTOCONCEPTION DES ENFANTS

Para muchos psicólogos la teoría del autoconcepto tiene una gran importancia como factor integrador de la personalidad porque garantiza la conducta motivada y la salud mental de los individuos. El autoconcepto está unido a la autoestima personal y al funcionamiento eficaz del individuo.

La escuela es, con la familia, uno de los elementos más importantes y de mayor incidencia en la autoestima. La escuela relaciona al niño con un adulto (el profesor), desarrolla sus capacidades intelectuales, crea hábitos de trabajo y de pensamiento, le integra en el grupo de sus semejantes. La escuela ofrece al niño los estímulos que le son totalmente necesarios al desarrollo del Yo: autonomía, confianza, iniciativa, identidad...

En el ambiente escolar, el niño recoge el sentimiento de valoración positiva o negativa de su persona. Así, el fracaso escolar es un trauma emocional y el sentimiento de rechazo de la sociedad crea sentimientos negativos del Yo. El buen rendimiento escolar ayuda a la adecuabilidad y al autoconcepto global del estudiante.

El profesor tiene gran importancia en el estudiante y en su rendimiento. Hay una relación estrecha entre la opinión que el alumno tiene de sí mismo y la que el profesor tiene sobre él.

Pour beaucoup de psychologues, la théorie de la conception de soi-même a une grande importance comme facteur intégrant de la personnalité car celle-ci garantit la conduite motivée et la santé mentale des individus. La conception de soi-même est unie à la propre estime personnelle et au bon fonctionnement de l'individu.

L'école est, avec la famille, un des éléments les plus importants de l'autoestimation. L'école relie l'enfant à un adulte (le professeur), développe ses capacités intellectuelles, crée des habitudes de travail et de pensée et l'intègre dans le groupe de ses semblables. L'école offre à l'enfant les études qui lui sont totalement nécessaires pour le développement de son "moi": autonomie, confiance, initiative, identité...

Dans l'environnement scolaire, l'enfant recueille la valeur positive ou négative de sa personne. Ainsi, l'échec scolaire est un traumatisme émotionnel et le sentiment de rejet de la société crée des sentiments négatifs de son "moi". Le bon rendement scolaire aide à l'adaptation et à l'autoconception globale de l'étudiant.

Le professeur tient une place importante dans la vie de l'étudiant et de son rendement scolaire. Une relation étroite existe entre l'opinion que l'élève a de lui-même et celle que le professeur a de lui.